

УДК 336

Турило А.М., Рижанкова О.І.

Криворізький національний університет

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ СУТНОСТІ КАТЕГОРІЇ «ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ ПІДПРИЄМСТВА»

Turilo A., Ryzhankova O.

Kryvyi Rih National University

THEORETICAL AND METHODOLOGICAL ASPECTS OF IMPROVING THE ESSENCE OF THE "FINANCIAL RESOURCES OF THE ENTERPRISE" CATEGORY

Сучасні ринкові умови господарювання та активізація підприємницької діяльності потребують нових підходів щодо формування, розміщення та використання фінансових ресурсів.

У розглянутій літературі [1, 2, 3, 4, 5 та ін.] на сьогодні відсутня уніфікована єдина думка щодо визначення фінансових ресурсів, їх змісту та ролі у відтворювальному процесі.

Багато визначень, що подаються в словниках та науковій літературі не відповідають, на наш погляд, сутності фінансових ресурсів або розкривають її не повністю. Деякі дослідники ототожнюють фінансові ресурси з капіталом, а іноді навіть підмінюють одне поняття іншим. Узагальнення представлених вище підходів до розкриття сутності поняття «фінансові ресурси» дозволяє нам зробити висновок про неповне розкриття певних аспектів даного терміну.

На наш погляд, необхідно більш предметно брати до уваги сутність і особливості фінансової діяльності підприємства. Нижче представлено авторське бачення трактування поняття «фінансові ресурси підприємства».

Фінансові ресурси підприємства – це грошові кошти, що пов'язані та відображають безпосередньо сутність фінансової діяльності підприємства, перебувають у його розпорядженні, авансуються із відповідних фінансових джерел, формують власний і позиковий капітал, мають у залежності від умов господарювання оригінальну структуру і специфічні фінансові завдання розвитку підприємства.

До основних компонентів фінансових ресурсів підприємства належать:

- статутний капітал;
- додаткові інвестиції у капітал;
- резервний капітал;
- нерозподілений прибуток;
- амортизаційні відрахування;
- забезпечення майбутніх витрат і платежів;
- довгострокові та короткострокові банківські кредити;
- відстрочені податкові зобов'язання;
- різні види кредиторської заборгованості (страхові зобов'язання, аванси, видані векселі, заборгованість по заробітній платі, розрахунки з учасниками тощо) [1].

Фінансові ресурси підприємства складаються з різноманітних джерел фінансування, які забезпечують його стабільне функціонування та розвиток. Кожен з цих компонентів відіграє важливу роль у забезпеченні фінансової гнучкості та здатності підприємства ефективно реагувати на зміни ринкових умов.

Основними джерелами формування фінансових ресурсів підприємств є власні та залучені кошти. Власні фінансові ресурси формуються за рахунок власних джерел фінансування. Вони утворюються уже під час організації підприємства при формуванні його статутного капіталу [2, 3].

У процесі виробничо-господарської діяльності підприємство збільшує власні фінансові ресурси завдяки отриманим додаткового зовнішнього фінансування і власних прибутків. Так, підприємство може залучати фінансові ресурси через емісію акцій, отримання дотацій, субсидій, дивідендів, а також відсотків на цінні папери інших емітентів. Часто підприємству не вистачає власних фінансових ресурсів, тому воно звертається до фінансового ринку для залучення додаткових коштів у вигляді банківських кредитів, доходів від випуску облігацій, інших видів цінних паперів, а також кредиторської заборгованості. Ці фінансові ресурси називаються залученими і формуються за рахунок зовнішніх джерел фінансування.

Для ефективного функціонування підприємства важливе значення має визначення оптимальної потреби у фінансових ресурсах, забезпечення структури, джерел їх формування та обґрунтованих напрямків їх використання. Одним з завдань фінансових служб підприємств є саме пошук ефективних джерел формування фінансових ресурсів, оптимізація їх структури та напрямків інвестування, як показує рис. 1.

Рис. 1. Загальна модель ланцюгового формування та використання фінансових ресурсів підприємства

[Складено автором на основі 1, 2, 3].

Склад і обсяг фінансових ресурсів залежать від типу та розміру підприємства, характеру його діяльності, а також обсягу виробництва. Зокрема, обсяг фінансових ресурсів безпосередньо пов'язаний з обсягом виробництва та ефективністю роботи підприємства.

Розглянутий та представлений у роботі матеріал дозволяє сегментарно удосконалити таку сферу інноваційного менеджменту як фінанси в аспекті трактування важливого поняття «фінансові ресурси підприємства».

Список використаних джерел:

1. Поддєрьогін А. Фінанси підприємств: підручник. 4-те вид, перероб. та доп. Київ : КНЕУ, 2009.
2. Павлова Л.Н. Фінансовий менеджмент. Керування грошовим обігом підприємства. Миколаїв: Банки й біржі, 2009.
3. Зятковський І. Фінанси підприємств: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Кондор, 2003.
4. Ситник Н.С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф. Фінанси підприємств: навчальний посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020.
5. Непочатенко О.О, Мельничук Н.Ю. Фінанси підприємств : підручник. Київ : Центр учб. літ., 2013. 504 с.